

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВОТО ЗА СЛОБОДЕН
ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР**

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

**за работата на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до
информациите од јавен карактер од 1 јануари до 31 декември 2014
година**

Скопје, март 2015 година

ПРЕДГОВОР

Извештајот што е пред Вас почитувани, претставува сублимат од работењето на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер (Во понатамошниот текст Комисијата) за 2014 година.

Распределено во 9 глави, преку споредбени анализи, констатации и согледувања за остварувањата, заложбите и насоките за идното делување на Комисијата, преку нумерички и други показатели ја прикажавме активноста и имплементацијата на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер во 2014 година на сите иматели на информации од јавен карактер, со сите воочени слабости и добри практики од овој извештаен период.

- **Глава 1 - Надлежности на Комисијата**, утврдени во член 32 од Законот;
- **Глава 2 - Одлучување по жалби**, законска обврска на Комисијата, во која се опфатени податоци за бројот на жалбите поднесени против имателите на информации, преглед на решените предмети, детален опис на структурата и карактерот на жалбите, како и показатели за состојбата на предметите по тужби;
- **Глава 3 - Спроведување и искуства од примената на Законот**, молкот на имателите- најчеста причина за поднесување на жалби и анализа на тестот на штетност;
- **Глава 4 - Листа на иматели на информации**, прецизна евиденција за бројот и дејноста на имателите на податоци за поднесени годишни извештаи од страна на одговорните лица, прикажаниот број на примени и одговорени барања, како и соработката со службените лица и нивниот пристап во обработката и пополнувањето на Годишните извештаи;
- **Глава 5 - Веб страницата на Комисијата**, транспарентно се објавуваат сите податоци врзани за нејзината дејност и работење;
- **Глава 6 - Јавност во работата**, промоција на проблематиката од сферата на слободниот пристап до информациите;

- **Глава 7 - Обуки и едукација**, даден е пресек на континуираната заложба за едукација и подигање на јавната свест на службените лица и информираноста на граѓаните;
- **Глава 8 - Меѓународна соработка**, во фокусот е остварената и договорената меѓународна и билатерална соработка, преку потпишување на Меморандуми со сродни институции и други поддржувачи на имплементацијата на Законот, заеднички активности со Европската Комисија преку инструментот TAIEХ;
- **Глава 9 - Администрација, човечки ресурси и Буџет** е опфатена кадровската екипираност и структура на вработените во Секретарјатот, како и буџетската анализа.

ВОВЕД

Ако транспарентноста е една од основните принципи на демократијата, тогаш слободниот пристап до информациите е алатката што ја овозможува транспарентноста.

Во Република Македонија пристапот до информациите од јавен карактер е уставно загарантирано право, право преточено во Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер. Законот помага да ги добиеме потребните информации од институциите. Со давањето на информациите придонесуваме кон изградбата на отворени институции за граѓаните, поефикасни служби, поконкурентна економија, антикорупциско и подемократско општество.

Извештајот за 2014 година претставува сублимат за сработеното од страна на Комисијата како независен државен орган, одговорен за правилна имплементација на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер, но и како институција која го промовира, афирмира и популаризира ова демократско право во Република Македонија.

Перспективно гледано предизвици на Комисијата во 2015 година се:

- Кадровско зајакнување и техничко доопремување на Секретарјатот на Комисијата, услов нотирани и во извештајот на Европската Комисија;
- Промоција и дистрибуција на публикации наменети за граѓаните, но пред се за студенти во рамките на продолжението на заедничкиот проект на ОБСЕ и Комисијата во 2014 година;

- Едукација на студенти за слободниот пристап до информации во соработка со Универзитетите, а врз основа на потпишани меморандуми за соработка;
- Промоција и дистрибуција на брошурата „Ти имаш право да знаеш“, подготвена од Европското здружение на студентите по право во Република Македонија – ЕЛСА во рамките на USAID Проектот за јакнење на судството, наменета за студенти, со стручна помош од страна на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер;
- Активна партиципација во реализацијата на Акцискиот план за Отворено владино партнерство;
- Придружна партиципација во Меѓуресорското тело за човекови права;
- Јакнење на соработката со организации и фондации кои директно работат на имплементацијата на Законот;
- Изработка и аплицирање со PPF проект до Секретарјатот за европски прашања;
- За прв пат Комисијата ќе учествува во имплементација на дел од IPA проект како партнер институција;
- Изработка на анализи за состојбата со слободниот пристап до информациите од јавен карактер со предлог мерки за подобрување на истата.

Комисијата и во наредниот период ќе продолжи да се грижи за остварувањето на целта на Законот.

1. НАДЛЕЖНОСТИ НА КОМИСИЈАТА

Комисијата е независен државен орган, кој работи и донесува одлуки во согласност со надлежностите утврдени во член 32 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Комисијата за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија, до кое поднесува Годишен извештај.

Комисијата е составена од претседател, заменик на претседателот и три члена кои функцијата ја извршуваат професионално, со мандат од 5 години, со право на повторен избор. Во моментот Комисијата функционира со претседател, заменик на претседателот и два члена, а еден член е на избор.

Согласно надлежностите утврдени со Законот, Комисијата одлучува по жалби против решение и заклучок со кои имателите на информацијата го одбиле барањето за пристап до информации на барателите на информации; се грижи за спроведување на одредбите од овој закон; подготвува и објавува листа на иматели на информации; врши едукација на имателите и барателите за постапката по барањата за слободен пристап до информации од јавен карактер; соработува со Меѓународни организации и со институции на другите земји од областа на слободниот пристап до информации од јавен карактер; подготвува Предлог Буџет на Комисијата и врши други работи согласно Законот.

2. ОДЛУЧУВАЊЕ ПО ЖАЛБИ

Комисијата одлучува по жалбите поднесени против решенијата и заклучоците на имателите на информации и по жалбите поднесени во случаи кога имателите не постапиле по барањата за пристап до информации од јавен карактер во законски предвидениот рок, односно кога постои т.н. „молчење на администрација.

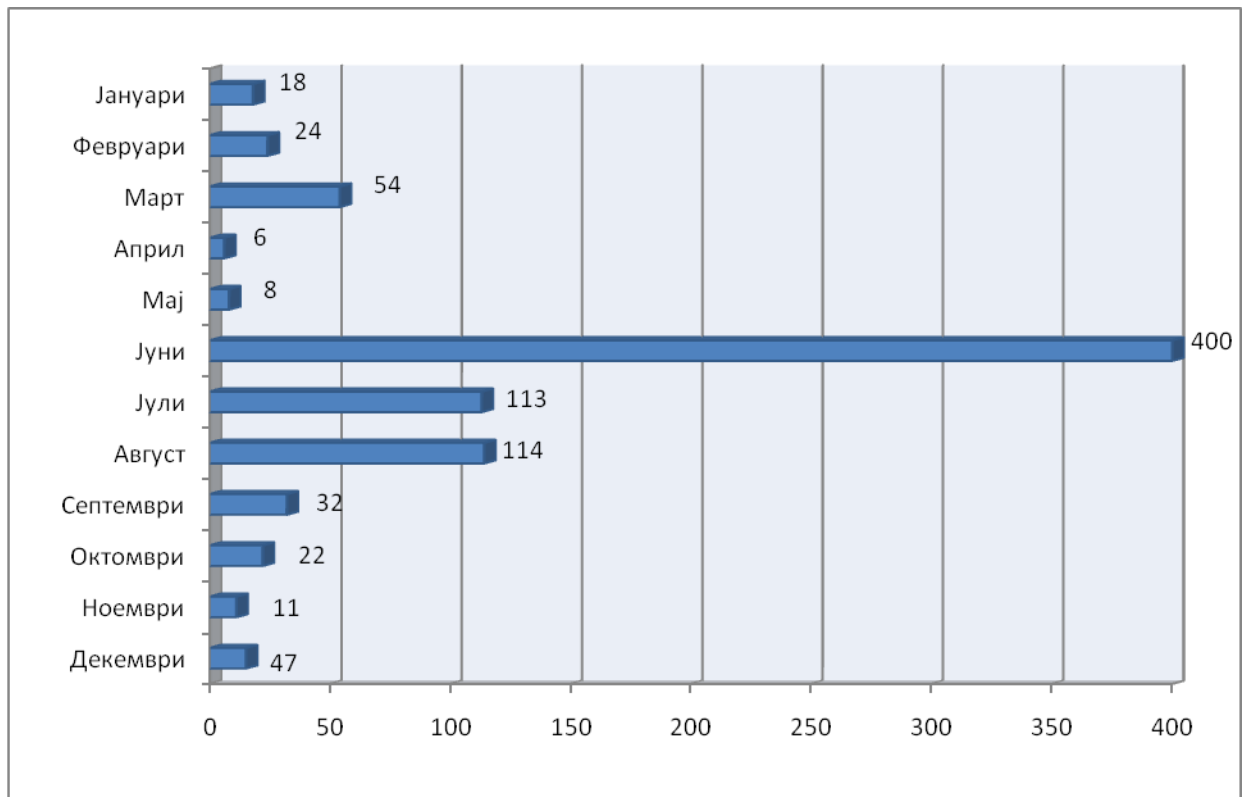
Право на Жалба согласно Законот има само барателот кој поднел писмено барање за пристап до информации од јавен карактер.

Жалбата согласно Законот, може да се поднесе до Комисијата.

Во извештајната 2014 година до Комисијата, како второстепен орган кој одлучува по жалбите од барателите на информации, поднесени се вкупно **849** жалби.

Во текот на осумгодишното работење на Комисијата, а врз основа на податоците од Одделението за аналитика и едукација на барателите и имателите на информации од јавен карактер при Секретаријатот на Комисијата, бројот на изјавени жалби од година во година е променлив. Оваа промена е видлива и во 2014 година, кога се забележува зголемување на поднесените жалби- **849** во споредба со **564** жалби поднесени во 2013 година.

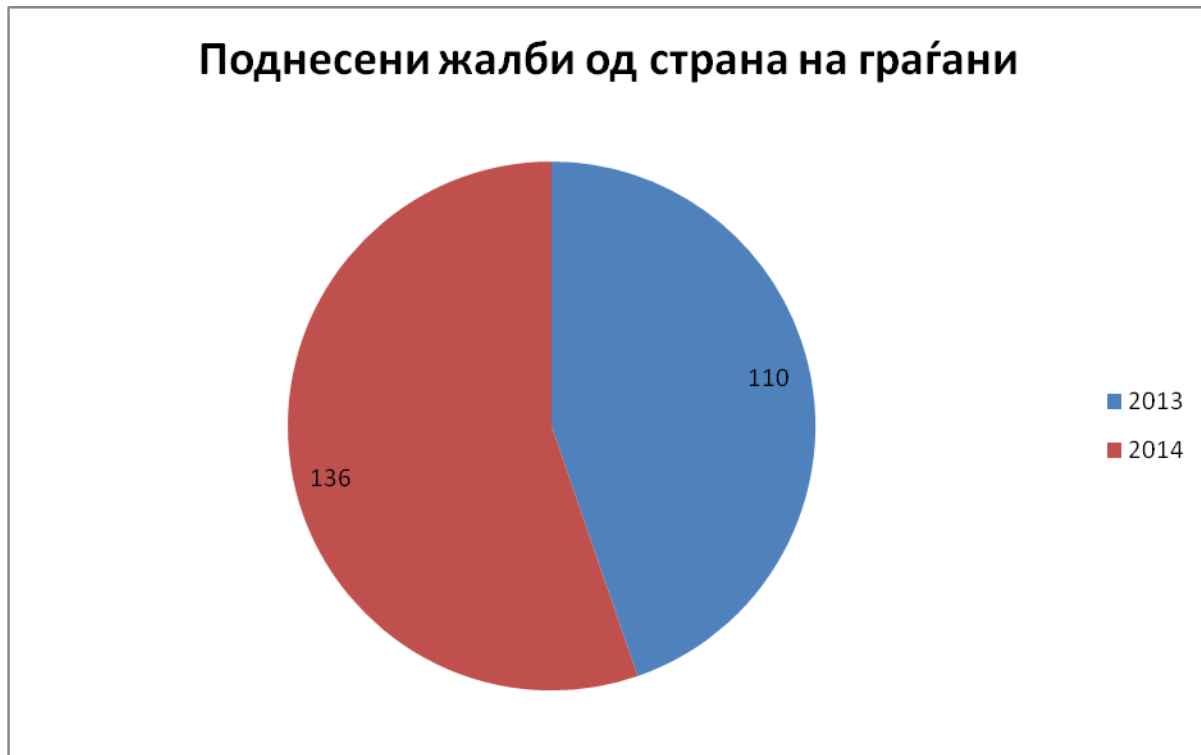
Врз основа на извршената анализа во Одделението за аналитика и едукација на барателите и имателите на информации од јавен карактер, бројот на поднесените жалбите по месеци е следно: во месец јануари- **18** жалби, февруари- **24**, март- **54**, април- **6**, мај- **8**, јуни- **400**, јули- **113**, август- **114**, септември- **32**, октомври- **22**, ноември- **11** и во месец декември 2014 година- **47** жалби.

Графикон 1: Број на поднесени жалби по месеци

Треба да се нагласи дека од вкупниот број на изјавени жалби, **136** се од физички лица, додека **713** жалби од Здруженија на граѓани и фондации. Поголемиот број на жалби се поднесени во месец јуни, јули и август од Здружението за еманципација, солидарност и еднаквост на жените на Република Македонија- ЕСЕ од Скопје- **498**, Фондацијата Отворено општество- Македонија- **89** и Центар за граѓански комуникации, Скопје- **35**.

Меѓутоа, треба да се нагласи фактот дека и во 2014 година бележиме зголемување на жалбите во однос на 2013 година поднесени од страна на граѓаните баратели на информации.

Графикон 2: Поднесени жалби од граѓаните

Од вкупно **849** евидентирани жалби во Комисијата во 2014 година, **785** жалби се поднесени поради молчење на имателите на информации, односно поради непостапувањето на имателите на информации по барањата за слободен пристап до информации од јавен карактер во законски предвидениот рок од 30, односно 40 дена.

Против одговор на имателите на информации од јавен карактер, барателите на информации до Комисијата поднеле **44** жалби, следат **12** жалби изјавени против решенија на имателите на информации за одбивање на пристапот до бараната информација, **5** жалби се поднесени против известување и **3** жалби против заклучок на имателите на информации.

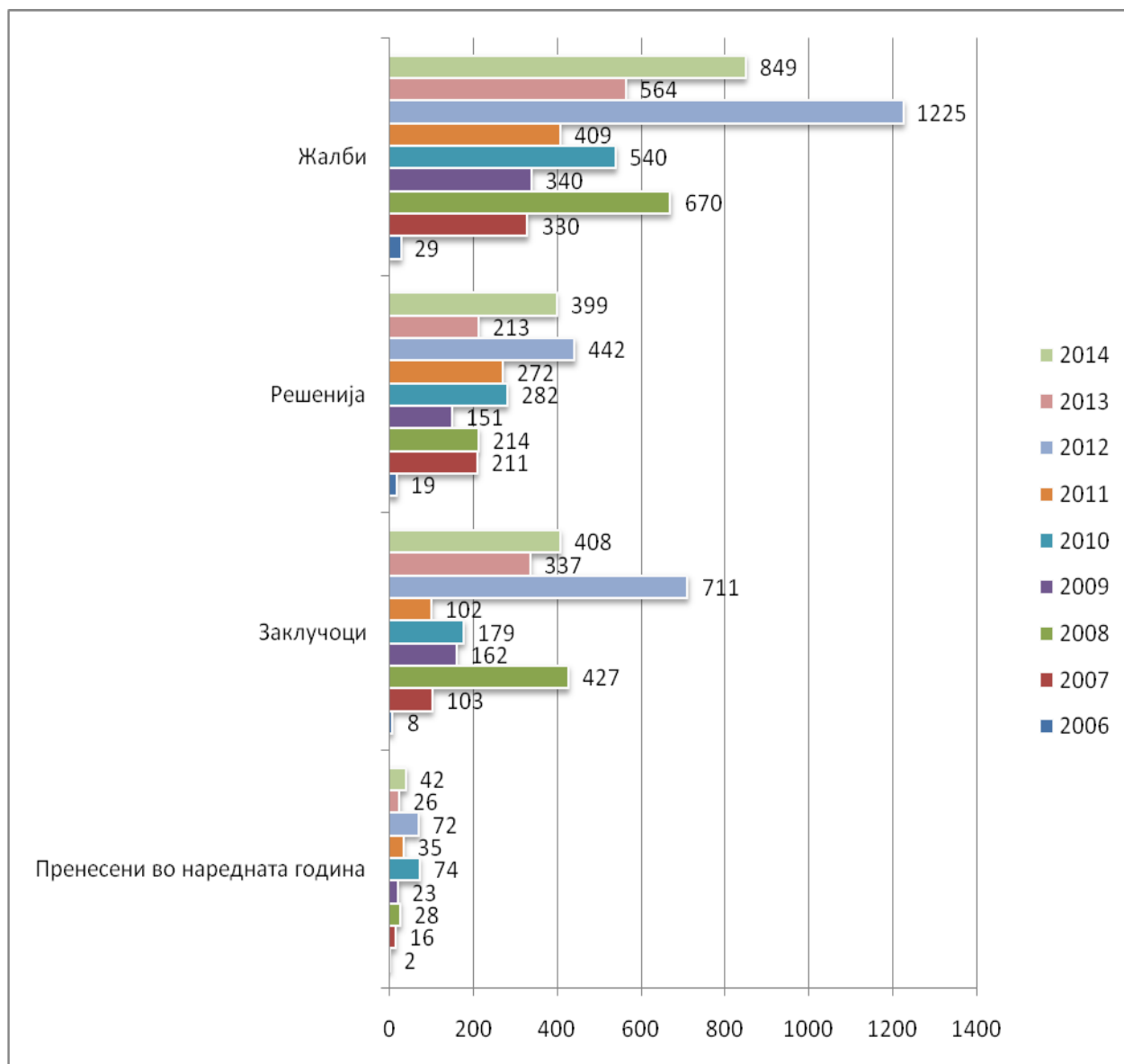
2.1. Решени предмети и нивна структура

Во текот на 2014 година Комисијата одржа **29** седници и по спроведената постапка по жалби донесе **399** решенија и **408** заклучоци.

Комисијата, исто така, постапи и по **26** жалби поднесени кон крајот на 2013 година, а пренесени за постапување во 2014 година и по однос на истите донесе **10** решенија и **16** заклучоци.

Како и претходните години, од вкупниот број на поднесени жалби, **42** се пренесени во 2015 година, бидејќи се примени пред истекот на годината.

По однос на наведените жалби е постапено и се донесени **32** заклучоци и **10** решенија.

Графикон 3: Компаративни податоци на поднесени жалби по години

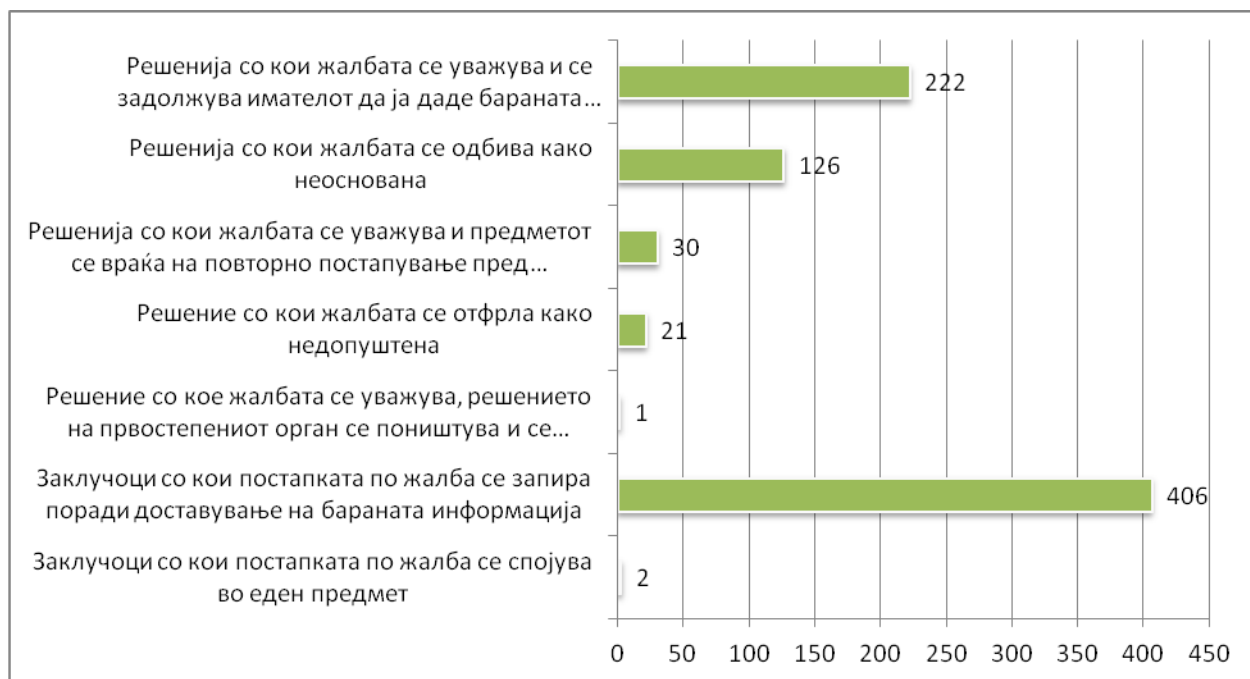
Во однос на решените предмети и нивната структура, состојбата е следна:

- **222** решенија со кои жалбата се уважува и се задолжува имателот да ја даде бараната информација;

- **126** решенија со кои жалбата се одбива како неоснована;

- **30** решенија со кои жалбата се уважува и предметот се враќа на повторно постапување пред првостепениот орган;
- **21** решение со кои жалбата се отфрла како недопуштена;
- **1** решение со кое жалбата се уважува, решението на првостепениот орган се поништува и се задолжува имателот да ја даде бараната информација;
- **406** заклучоци со кои постапката по жалба се запира поради доставување на бараната информација;
- **2** заклучоци со кои постапката по жалба се спојува во еден предмет;

Графикон 4: Решени предмети и нивна структура

Врз основа на наведените податоци може да се утврди дека Комисијата во најголемиот број на случаи позитивно се изјаснила во корист на барателите на информации и донела **222** решенија со кои ја уважува жалбата и го задолжува имателот да ја даде бараната информација и **30** решенија со кои жалбата се уважува и предметот се враќа на повторно постапување пред првостепениот орган.

Комисијата во континуитет продолжува да посредува кај имателите на информации, а тоа се потврдува и со **406** донесени заклучоци за запирање на постапката по жалба поради доставување на бараната информација.

За ангажманот и работата на Комисијата во спроведувањето на Законот потврдува и фактот дека и оваа година имаме баратели кои по е-маил изразуваат благодарност до Комисијата за добиените информации, како што

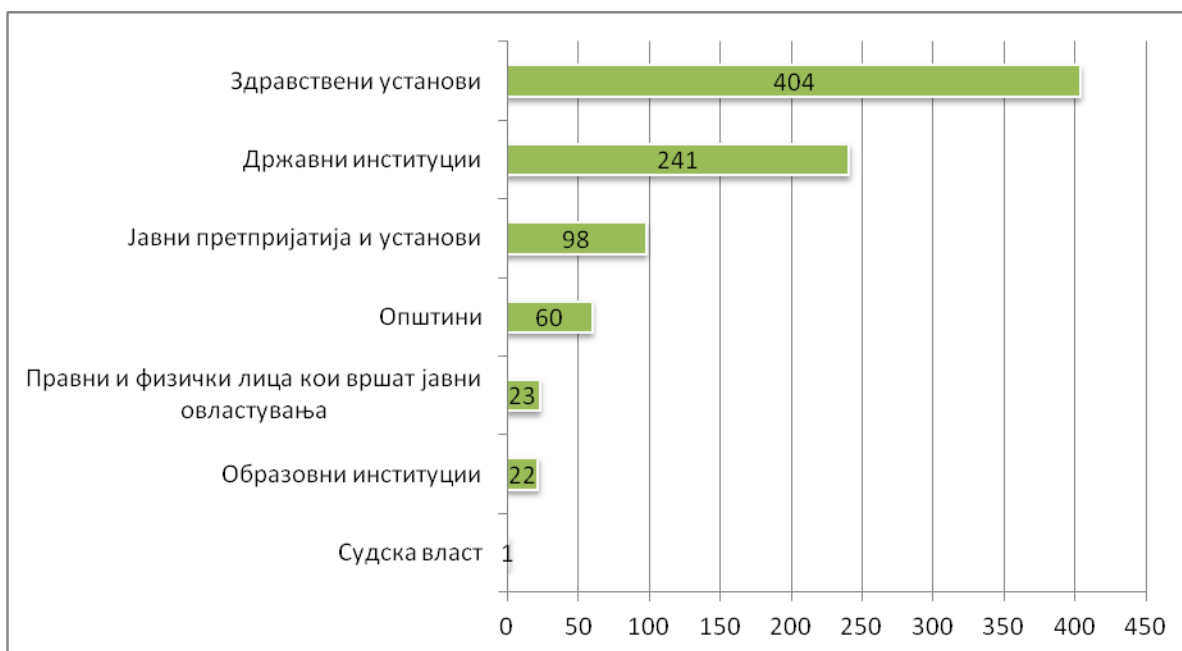
е случајот со **12** жалби изјавени од Здружението ХОПС- Опции за здрав живот, поднесени против КПУ Затвор Скопје- Скопје, кои со посредство на Комисијата беа решени со заклучоци за запирање на постапката бидејќи ги добила бараните информации.

Од ова произлегува дека Комисијата во **78%** во однос на вкупниот број поднесени жалби донела позитивна одлука за барателите, но сепак барателите во поголемиот број на случаи ги добиле бараните информации после законски предвидениот рок, што пак упатува на констатација за неспроведување на постапката по барањата од страна на имателите согласно роковите предвидени во Законот.

2.2. Жалби поднесени против имателите на информации

Одделението за аналитика и едукација на барателите и имателите на информации од јавен карактер, утврди дека поголемиот број на жалби се изјавени против:

- здравствени установи- **404**;
- државни институции- **241**
- јавни претпријатија и установи- **98**;
- општини- **60**;
- правни и физички лица кои вршат јавни овластувања- **23**;
- образовни институции- **22**; и
- судска власт- **1**

Графикон 5: Жалби поднесени против иматели на информации

2.2.1 Карактер на поднесени жалби

Во последниот извештаен период Комисијата констатира дека најголем број од поднесените жалби се изјавени против: општини, подрачни единици на Агенцијата за катастар на недвижности, Државната комисија за спречување на корупцијата, високо образовни институции, Регулаторната комисија за енергетика, Министерството за финансии, Министерството за здравство, јавни здравствени установи низ цела територија на Република Македонија, казнено поправни установи и други.

Како најчести причини во поднесените жалби до Комисијата се наведуваат: недозволен или нецелосен увид во документи, молчење на имателот на информации, односно добивање парцијален или несоодветен одговор по поднесено барање, незапазување на законските рокови за одговор на поднесени барања и слично.

Слично како и во претходните извештајни периоди, и во текот на 2014 година најголемиот број на жалби до Комисијата се поднесени од страна на правни лица (**713**), поконкретно од здруженијата на граѓани и фондации, кои се жалат поради молчење на администрацијата и недобивањето на бараните информации во законски предвидениот рок. Притоа се потенцира дека поради несоодветното постапување на одредени иматели на информации по нивните барања за слободен пристап до информации, не можат успешно да ги остварат своите програмски и проектни активности. Не е мал бројот и на изјавени жалби од страна на физички лица (**136**), но сепак се уште е незадоволителен во однос на бројот на жалби од погоренаведените здруженија и фондации, што упатува на размислување на недоволно подигната свест на граѓаните во врска со своето право за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во најголемиот број од жалбите е посочено незадоволство на жалителите од постапување на имателите информации во врска со следните барања за:

- информации за јавните набавки на институции од централно и од локално ниво;
- информации за избраните и именуваните функционери;
- записници од одлуки донесени од страна на општинските органи;
- информации за задачи кои произлегуваат од надлежностите на институциите;
- статистички податоци за преземени и одлучени предмети од надлежност на институциите;
- лични и пријави на трети лица до општинската администрација;

- фотокопии од изјави;
- фотокопии и преписи од дозволи за градба;
- одлуки за службени патувања во странство на вработени во општини;
- патни и дневни трошоци на пратеници и државни функционери;
- одлуки за распределба на средства по сите основи;
- програми за работа од повеќе министерства (колку и како се спроведуваат);
- проекти од повеќе министерства (колку и како се спроведуваат);
- одобренија, елаборати, извештаи за извршени систематски прегледи на одредена група од популацијата;
- информации за извршени патронажни посети на одредена група од популацијата;
- фактури доставени до Министерството за здравство од страна на јавните здравствени установи;
- информации за распишани јавни огласи и др.

2.2.2. Состојба на предметите по тужби

Според евиденцијата на Комисијата против конечни одлуки на Комисијата во 2014 година беа поднесени вкупно **18 тужби** за поведување управни спорови и тоа:

- **8** тужби од здруженија на граѓани и фондации;
- **6** тужби од физички лица;
- **3** тужби од правни и физички лица
- **1** тужба од државна институција

Од овие тужби **14** се однесуваат на решенија и заклучоци од **2014 година**, **1 тужба** поради молчење на администрација а **3 тужби** се поднесени против решенија и заклучоци од 2013 година.

Од вкупно **18** тужби поднесени до Управниот суд за поведување управен спор;

- **4** тужби се поднесени против Решенија на Комисијата со кои жалбата се уважува и се задолжува имателот да ја даде бараната информација;
- **13** тужби се поднесени против Решенија на Комисијата со кои жалбите се одбиваат како неосновани;
- **1** тужба поради молчење на администрација

Комисијата постапи по сите поднесени тужби и достави одговор до Управниот суд.

Во 2014 година до Комисијата, на произнесување, Управен суд достави **2** Жалби поднесени против Решенија и Пресуди на Управниот суд. По сите Жалби Комисијата постапи и преку Управниот суд достави одговори до Вишиот Управен суд.

Во текот на 2014 година до Комисијата се доставени **13** Пресуди, од кои **4** пресуди и **1** решение се на Управен суд, а **6** пресуди и **1** решение се на Вишиот Управниот суд на Република Македонија.

Постапувајќи по Тужбите на тужителите, Управниот суд донесе **2** пресуди со кои тужбата се одбива како неоснована, **2** пресуди со кои тужбата се уважува, одлуката на Комисијата се поништува и **1** решение со кое предлогот на тужителот се одбива.

Вишиот Управен суд донесе **4** пресуди со кои ги потврди пресудите на Управниот суд на Република Македонија, **2** пресуди со кои жалбата на жалителот се уважува, а одлуката на Комисијата се поништува и **1** решение со кое жалбата се отфрла како ненавремена.

Споредбено со ланскиот извештаен период кога се поднесени **41** тужба, во 2014 година поднесени се **18** тужби.

3. СПРОВЕДУВАЊЕ И ИСКУСТВА ОД ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНОТ ВО 2014 ГОДИНА

Од формирањето на Комисијата до денес, најголем број на Жалби поднесени до Комисијата се поради “молчење на администрацијата“ што е констатирано и во досегашните Годишни извештаи на Комисијата.

И во овој извештаен период „молчењето на администрацијата“ и понатаму е најголема причина поради која барателите поднесуваа жалби до Комисијата.

Овој податок говори дека имателите се уште не го спроведуваат законот во целост.

Дека се работи за неспроведување на Законот од страна на имателите на информации од јавен карактер, односно за нивно непостапување по барањата согласно роковите предвидени во Законот, зборува и фактот дека по поднесувањето на Жалбите имателите ја доставуваат бараната информација до барателот, по што Комисијата донесува Заклучоци за запирање на постапките по жалбите поради доставување на бараната информација (но после рокот предвиден во Законот) или поради повлекување на жалбата.

Комисијата како независен државен орган, нема искуство во врска со применувањето на прекршочните одредби бидејќи, нема право да врши

надзор над спроведувањето на одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер и да води прекршочна постапка, како што е тоа случај со другите регулаторни тела во државата. Во членот 45-б од Законот за изменување и дополнување на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер донесен 2010 година, е прецизирано дека “за прекршоците утврдени со овој закон прекршочната постапка ја води и прекршочни санкции изрекува надлежниот суд“.

Комисијата уште од почетокот на примената на Законот сметаше дека директното изрекување на прекршочните санкции од страна на Комисијата ќе доведе до поефикасно водење на прекршочната постапка, а со тоа и зголемување на ефикасноста на спроведувањето на одредбите на Законот.

Во досегашниот период Комисијата настојуваше со обуки и секојдневни јавувања и укажувања да ја наметне потребата имателите сами да увидат дека давањето на информации од јавен карактер во законски предвидениот рок е нивна законска обврска која се должни да ја спроведуваат.

По добиените информации после законски предвидениот рок и поднесување на жалба, барателите ја информираат Комисијата дека ги добиле информациите, но откако Комисијата посредувала кај имателите на информациите.

Комисијата во 2012 година до Министерството за правда достави Мислење во кое беа дадени предлози за измени и дополнувања на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Законот претрпе измени во 2014 година, но тие се однесуваат на условите кои треба да ги исполнуваат претседателот, заменикот и членовите на Комисијата.

Продолжува досегашната пракса имателите на информации (службените лица) и покрај присуството на обуките спроведени од страна на Комисијата, при обидите да го спроведат „тестот на штетност“, да се повикуваат само на одредбите на Законот, без да ги образложат реалните мерливи штетни последици, што всушност е суштина на тестот на штетност.

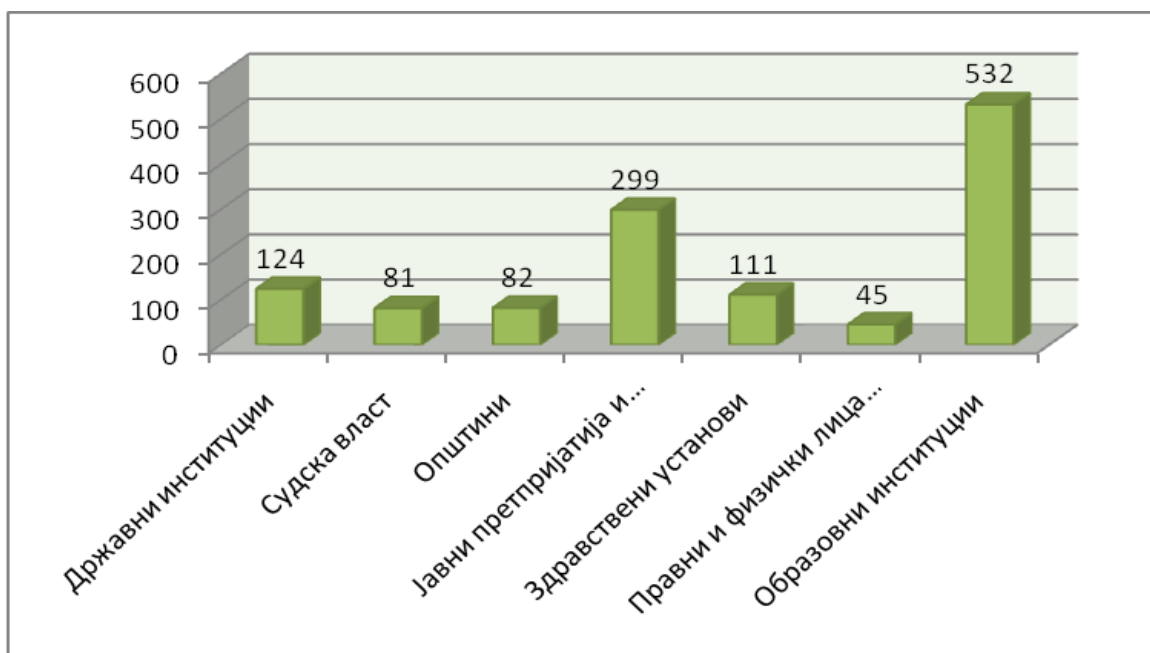
Една од причините поради кои има потешкотии при примената на Законот која континуирано продолжува е и честата промена на службените лица кај имателите на информации. Новоназначените службени лица ја контактираат Комисијата и бараат помош при спроведувањето на Законот. Од наведените причини Комисијата и понатаму континуирано ќе спроведува обуки за овие лица.

Исто така, понекогаш се појавуваат недоразбирања и во однос на наплатувањето на трошоците од страна на имателите за дадена информација. Ова особено се јавува кај оние иматели кај кои постои законски утврден Тарифник со кој е регулиран надоместокот на материјалните трошоци за дадената информација, согласно тарифникот. Во врска со овие

недоразбирања Комисијата укажува дека кога постои законски утврден Тарифник со кој е регулиран надоместокот на материјалните трошоци за дадената информација, имателот на информацијата овозможува пристап до бараната информација и ги наплаќа материјалните трошоци, согласно Тарифникот. Во овие случаи не се применува Одлуката за надоместок на материјалните трошоци, донесена од Владата на Република Македонија.

4. ЛИСТА НА ИМАТЕЛИ НА ИНФОРМАЦИИ

До крајот на извештајната година на Листата беа допишани **7** нови иматели, со што нивниот вкупен број достигна **1.274**. Пораст на бројот на иматели е воочлив кај државните институции, правните и физички лица кои вршат јавни овластувања, здравствените установи, како и кај образовните институции, додека идентичен, односно непроменет е бројот на субјекти кај органите на судската власт, единиците на локална самоуправа и кај јавните претпријатија и установи.

Графикон 6: Листа на иматели на информации од јавен карактер

Инспекцискиот совет, Фондот за иновации и технолошки развој и Геолошкиот завод на Република Македонија се трите ново евидентирани субјекти во линкот со државни институции, со што нивниот вкупен број се искачи на **124**.

Пораст на иматели е евидентиран и кај правните и физички лица кои вршат јавни овластувања. Со додавањето на Комората на вештаци и

Друштвото за производство на топлинска енергија Балкан Енерџи ДООЕЛ-, Скопје, нивниот вкупен број изнесува **45**. Тренд на регистрирање на нови субјекти е присутен и кај Здравствените установи, чиј што вкупен број со ЈЗУ "Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби", достигна **111**. Делот од Листата во кој се презентирани имателите од образовната сфера од сите степени беше дополнет со основното училиште ООУ „Атанас Нивичански,- с.Нова Маала, Општина Василево, со што вкупниот број субјекти достигна **532**.

Во останатите групи на иматели: судска власт, општини и јавни претпријатија и установи, бројот во споредба со 2013 година е идентичен, или поконкретно на Листата која е презентирана на веб страницата на Комисијата се содржани: **81** имател на информации од областа на судството, **82** општини (заедно со Градот Скопје и Заедницата на единиците на локалната самоуправа) и **299** институции од групата јавни претпријатија и установи.

4.1. Содржина на годишните извештаи

И покрај значителниот број доставени барања доминираат годишните извештаи без или со минимален број на евидентирани барања. Ваквите извештаи се карактеристични главно за образовните институции, правните и физички лица кои вршат јавни овластувања, јавните претпријатија и установи и одделни здравствени организации.

Во годишните извештаи во кои се прикажани неколку или повеќе барања-зависно од дејноста се содржани прашања упатени до службените лица кои третираат проблематика од сите сфери на општественото живеење. Од содржински аспект доминантни се барања на податоци поврзани со јавните набавки, конкретни тендерски постапки, располагање со буџетски средства, инвестиции и реализација на капитални проекти, одлуки за избор и назначување на членови во управни одбори, комисии и координативни тела, како и плати на одредени категории вработени и функционери. Дел од барањата упатени на адреса на повеќе субјекти се однесуваа на фотокопии од правилници и акти за организација и систематизација на работни места, увид во документација за спроведени постапки за вработување, за долгови на јавни претпријатија во државна сопственост, распределени субвенции и информации за загадување на животната средина.

Од Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија, меѓу другото бил побаран договор за концесија на добро од општ интерес, а кој се однесува на доделеното право на користење на акумулацијата Тиквешко езеро. Од Владата исто така се барала и копија од донесена одлука

за распределба на средства остварени по сите основи на игри на среќа и забавни игри, како и повеќе одлуки за престанок и давање на трајно користење на движни ствари на Факултетот за безбедност-Скопје. Предмет на интерес на барателите биле и листите на медиуми каде што се емитувале повеќе кампањи.

Во врска со дејноста на Секретаријатот за Европски прашања, барателите се интересирале за буџетот и завршната сметка на институцијата во периодот од 2010-2014 година, потоа за Стратешкиот план и Програмата за работа на овој орган во истиот период. Од Секретаријатот била побарана информација за искористеноста на инструментот за претпристапна помош во периодот од 2007-2014 година, со потпрашање за тоа колку од алоцираните средства биле искористени, а колку вратени назад во буџетот на ЕУ.

Судскиот совет примил барања за вкупниот број на изречени главни казни за правни лица, за вкупни расходи и приходи по глава на жител за правна помош во фаза на истрага и во подоцнежни фази, статистички податоци за работењето на судството во Република Македонија по воведување на нотаријатот, потоа број на решени граѓански предмети во Основниот суд Скопје II, материјали во врска со финансирањето на судството и судскиот буџет општо. Интересно за барателите било и прашањето за тоа колку буџетски средства биле обезбедени во периодот 2010-2013 година и во колку наврати биле исплатени за случаи на неоснован притвор.

Останатите органи од судската власт информираат за барања за добивање записници од одржани судски расправи, правилници за методологија и утврдување на сложеноста на предметите по кои постапуваат судовите, како и побарани податоци за најдолгиот судски процес кој се водел во одделни судови.

Документи за функционирање на локалната самоуправа, иницијативи за уредување и урбанизирање на одделни парцели, барања на информации за статусни, стратешки, развојни, организациони, промотивни и други акти на општините, беа најчестите барања евидентирани од нивна страна. Од единиците на локалната самоуправа биле барани информации и од областа на урбанизмот, сообраќајот, комуналната сфера, документи донесени од градежни инспектори, проектни документации, градежни дозволи и решенија, како и барања кои се однесуваат на постапки за легализација на диво изградени објекти.

Правото за пристап до информации во повеќе наврати го искористиле баратели кои се интересирале за прашања од делокругот на работењето на здравствените институции. Здружението на граѓани ЕСЕ кое доставило најголем број барања до здравствените установи, меѓу другото се интересирало за бројот на децата Роми кои се надвор од образовниот систем,

а дошле на систематски преглед и колку вкупно систематски прегледи биле извршени од страна на превентивни тимови од здравствени домови во 2014 година. Исто така, предмет на нивен интерес биле и договорите за донации склучени во 2013 година со секој од донаторите на средствата за Програмата за систематски прегледи за ученици и студенти, одлуки за основање на Комисија за утврдување и нивелирање на квалитетот на мамографската слика, копии за изводи од сметка на буџетот на донации на Министерството за здравство каде се евидентирани сите исплати од буџетската програма 5, како и износот на средства кои ресорното Министерство ги добило од холандската влада на име “ОРИОГРАНТ“ во периодот од 1 јануари до 31 декември 2013 година.

4.1.1. Годишни извештаи на имателите

Во законски предвидениот рок до Комисијата беа доставени **916** извештаи. **Седумнаесет** од нив содржеа главно погрешни, паушални и нелогични податоци, поради што се нецелосни, а бројките содржани во нив не беа земени во предвид.

Одговорните лица на **358** институции не го испочитуваа Законот, поради што Комисијата не беше во можност да процени дали и до нив биле поднесени барања согласно Законот и како било постапено по истите.

Компаративно гледано, бројот на доставени извештаи од имателите во сите линкови без исклучок покажува тенденција на намалување во однос на резултатите прикажани во минатата година. Некаде бројот на доставени извештаи е незначително помал во однос на лани, но затоа пак одделни иматели покажаа непочитување на Законот во смисла на недоставување на годишни извештаи.

По истекот на законскиот рок, Секретаријатот на Комисијата евидентира **107** извештаи од државни институции, додека **17** субјекти не доставија извештаи за имплементацијата на Законот. Меѓу институциите кои не ја исполнија оваа обврска се и министерствата за економија и надворешни работи.

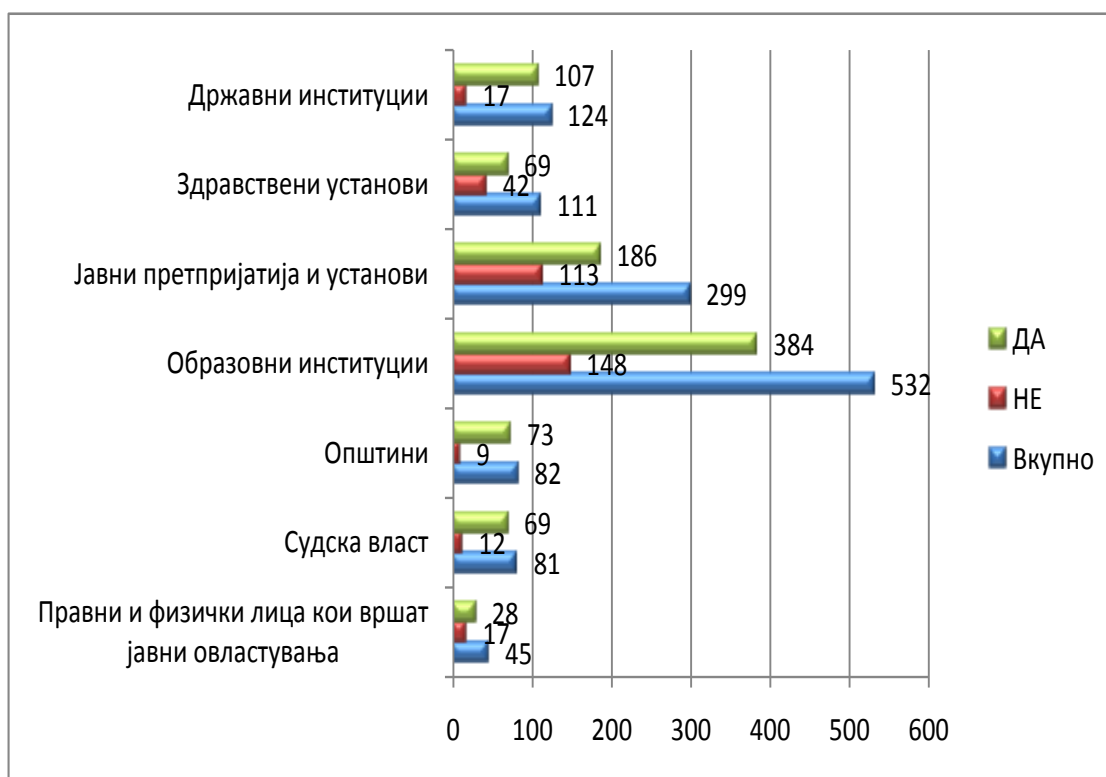
Од вкупно **81** имател од судската власт извештај доставија **69**, додека **12** судски органи не доставија отчет за имплементацијата на Законот. Извештаи од вкупно **82** единици на локалната самоуправа, Градот Скопје и Заедницата на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС), доставија **73**, додека **9** општини не постапија согласно Законот.

Одговорните лица на **384** од вкупно **532** институции од образовната сфера доставија извештаи, додека **148** институции покажаа непочитување на законската обврска. Пополнети извештаи навремено доставија и **28** правни и

физички лица кои вршат јавни овластувања, додека **17** од регистрираните **45** субјекти не го испочитуваа Законот.

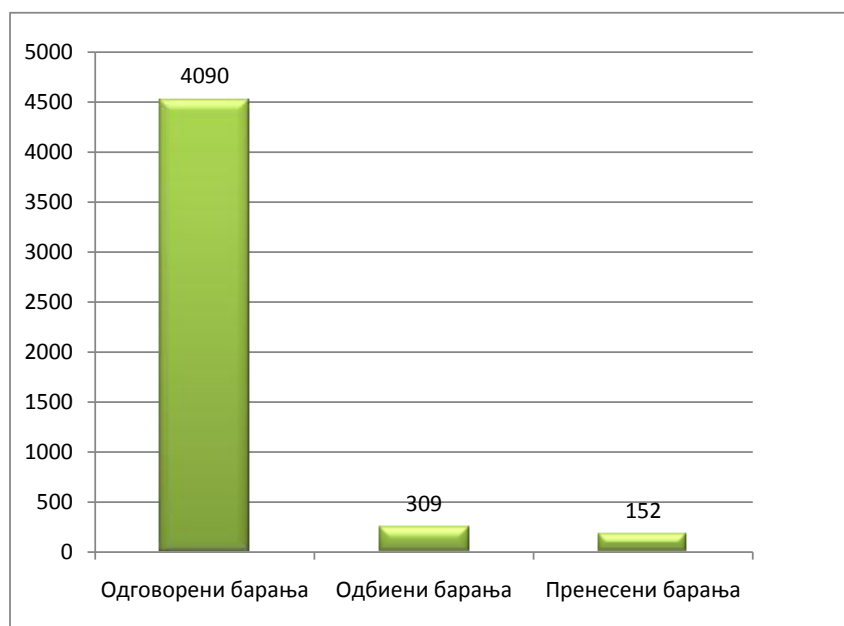
Од вкупно евидентираните **111** здравствени установи во Комисијата пристигнаа **69** извештаи, а за имплементацијата на Законот не се произнесоа **42** здравствени организации.

Согласно законските одредби од **299** регистрирани јавни претпријатија и установи годишни извештаи поднесоа **186** иматели, додека **113** субјекти не ја исполнија својата обврска.

Графикон 7: Број на Годишни извештаи од имателите на информации

Обработката на доставените извештаи упатува на податокот дека во календарската 2014 година до институциите биле поднесени **4.551** барање. Лицата задолжени за посредување со информации на **4.090** барања дале позитивен одговор, додека пристапот до **309** барања бил одбиен по основ на исклучоците од слободниот пристап и согласно други законски прописи. Анализата уште покажа дека **152** барања поднесени пред истекот на календарската 2014 година, биле пренесени за постапување во 2015 година. Во својство на имател - Комисијата постапи по **11** барања од кои **10** беа одговорени, додека едно барање кое беше примено пред самиот крај на 2014 година е пренесено за постапување во тековната 2015 година.

Графикон 8: Постапка по барањата

Според податоците презентирани во извештаите, излегува дека во знак на незадоволство од реакцијата на службените лица, односно институциите - барателите поднеле **248** жалби, по чие што разгледување Комисијата уважила **78** жалби. Имателите информираат и за **20** преиначени првостепени одлуки по постапувањето на Комисијата, како и за **132** одбиени жалби од нејзина страна. Решавајќи по жалбите на незадоволните баратели, Комисијата во извештајниот период отфрлила **21** поднесок.

Имателите информираат дека во 2014 година бил поведен **1** управен спор против конечната одлука на Комисијата, а биле донесени и **3** судски одлуки во кои тужбата на барателот била позитивно решена.

Службените лица кај државните институции евидентирале **1.620** барања, кои се сосема доволни да се констатира дека дејноста на оваа категорија иматели и во календарската 2014 година била најинтересна и најпровокативна за барателите. Најголем број или **357** барања биле доставени до Министерството за здравство, **223** барања биле упатени на адреса на Министерството за внатрешни работи, додека до Министерството за труд и социјална политика се поднесени **118** барања.

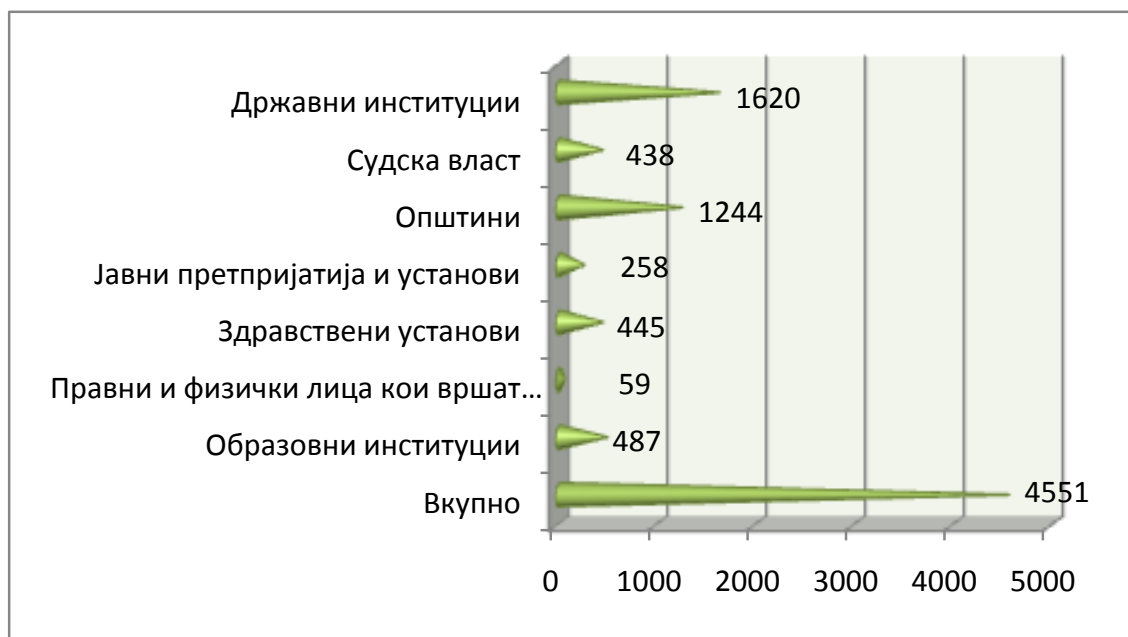
Во врска со дејноста на општинските власти биле иницирани **1.244** барања, што е респектабилна бројка, и покрај тоа што ако се суди според поднесените барања, интересот на барателите во однос на лани бил помал. Во

преден план биле работењето на Општина Делчево, чие службено лице регистрирало **102** барања, Општина Аеродром со **99** барања, како и на Град Скопје со евидентирани **98** поднесоци.

Зголемување на бројот на барањата е воочлив кај образовните институции во сите степени, каде службените лица прикажуваат **487** барања или за **151** поднесок повеќе од минатогодишниот извештај.

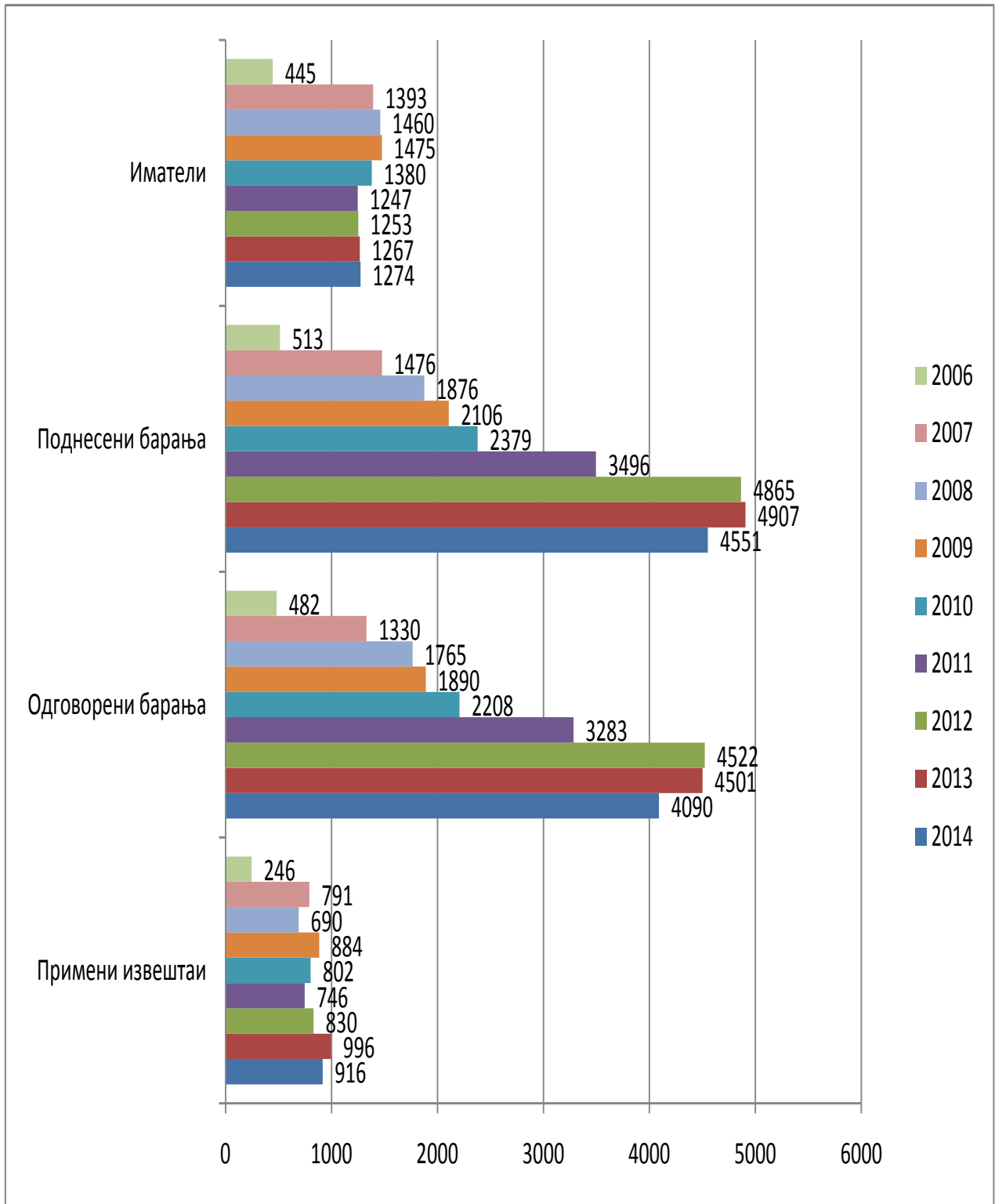
Нагорен тренд во однос на барањата е присутен и кај здравствените установи кои нотираат **445** барања, или за **104** повеќе во однос ланскиот број барања. Компаративната анализа говори за зголемен интерес на барателите во однос на дејноста кај правните и физички лица кои вршат јавни овластувања, а каде во споредба со претходната извештајна година службените лица пријавија **59** барања.

Судските власти во извештајната година евидентирале **438** барања, што е намалување за **105** барања. Јавните претпријатија и установи бележат **258** поднесени барања што исто така говори за намален интерес на граѓаните и здруженијата на граѓани и фондации, кои во претходната година до овие субјекти доставија **368** барања.

Графикон 9: Број на барања поднесени до имателите

Во продолжение е презентирана споредбена анализа која се однесува на бројот на имателите, примените извештаи, поднесени и одговорени барања кои даваат пресек на имплементацијата на Законот од почетокот на неговата примена заклучно со 2014 година.

Графикон 10: Споредбен преглед од почетокот на примената на Законот

4.1.2. Соработка со службени лица кај имателите

Свесна за фактот дека од имателите на информации зависи успешната имплементација на Законот, Комисијата настојуваше да биде во постојан и активен контакт со лицата задолжени за посредување со информациите од јавен карактер. Притоа со совети, едукативни укажувања и сугестии во постапување во конкретни случаи, се настојуваше да се надминат евентуалните дилеми и пропусти во имплементација на законските решенија како последица од недоволната упатеност на службените лица.

Укажувањата и ургенциите и во оваа извештајна година беа често практикувана алатка за постигнување на одредена цел која произлегува од надлежностите на Комисијата. Квалитативна новина е и податокот дека од раководните лица на инспекторатите во земјава заради поефикасна примена на Законот беше побарано да назначат службени лица кои освен посредувањето со информациите со кои располагаат овие институции, имаат обврска на крајот од годината да достават и Годишен извештај.

Потсетник за доставување на Годишен извештај, беше испратен до сите **1.274** иматели на информации, иако не е законска обврска на Комисијата. И покрај тоа - голем број иматели не постапија по укажувањето на Комисијата.

Во извештајниот период до Комисијата беа доставени **108** решенија за назначување на нови службени лица. Во стотина други случаи, само преку испратените годишни извештаи имателите ја информираа Комисијата дека извршиле промена на своите службени лица од кои најголемиот број веќе имале минато обука за посредување со информациите. На ваквите појави, Комисијата sukcesивно реагираше барајќи промените да бидат извршени согласно Законот, односно со доставување на соодветно решение или одлука.

Во текот на целата година, а особено во месец јануари, Секретаријатот практикуваше постојано отворена телефонска и факс линија која беше во функција на давање на информации, правна помош и појаснувања за службените лица кои што имаа одредени дилеми во однос на пополнувањето на извештаите. Но, и покрај тоа раководните лица на некои иматели не ги корегираа своите пропусти. Затоа Комисијата беше ставена во ситуација, не по своја вина да презентира Листа на иматели во која е можно да се содржани одредени неточни генералии односно податоци за одделни службени лица или институции.

Голем број на иматели не прават разлика помеѓу одговорно и службено лице, односно одговорните се пријавуваат како службени лица, што е спротивно на Законот. Комисијата постојано укажуваше и укажува дека менувањето на службените лица би требало да се врши во случај на нивна спреченост да ја реализираат обврската согласно Законот или пак за

направени сериозни пропусти. Праксата говори дека Законот поуспешно се спроведува во институциите, установите или претпријатијата каде што раководните лица имале назначено посебно службено лице за постапување по барањата за пристап до информации, но и каде што истите лица подолг временски период ја извршуваат оваа обврска.

Одделни службени и одговорни лица, навремено не доставуваа до Комисијата известување за извршени промени во називот на нивната институција, адресата, службените лица кои посредуваат со информациите од јавен карактер, телефоните за контакт, e-mail адресите и слично. Неретки беа и примерите кога одговорните лица, не ги информираа службените лица дека им е доверена обврската да посредуваат со информациите од јавен карактер.

4.1.3 Нецелосни извештаи и евидентирани неправилности

Службените и одговорните лица на **17** институции во законскиот рок доставија нецелосни годишни извештаи, кои поради содржани пропусти и неправилности, непрецизности и евидентни непознавања на Законот не се одраз на реалната слика за имплементација на слободниот пристап до информации од јавен карактер. Поради ова бројките и податоците содржани во овие документи не се земено во предвид туку само е нотиран вкупниот број на нецелосните извештаи.

Загрижувачки е податокот што лица задолжени за посредување со информации од јавен карактер, кои што посетувале обука и се едуцирани, и овојпат доставија невалидни годишни извештаи без оглед на посочените грешки и неправилности што ги направиле во претходните години. Таков е случајот со Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија до кој во извештајниот период биле поднесени **50** барања. Службените лица на оваа институција наведуваат дека од страна на единици на локална самоуправа до Фондот биле поднесени барања за добивање на статистички податоци по однос на Законот. По основ на истиот овој закон од Фондот се барани наводни појаснувања за остварување на правото за бањско-климатска рекреација, остварување на странски пензии и добивање информации за договорни осигуреници.

Управниот суд во извештајот информира за **23** евидентирани барања од кои службените лица одговориле на **13** барања. Во графата одбиени барања е наведено само едно барање, додека пак за останатите **9** барања доставени до Управниот суд – не е дадено никакво образложение ниту појаснување. Во образецот единствено е наведено уште и дека Управниот суд како имател на информации отфрлил едно барање во извештајниот период,

додека пак една жалба е регистрирана како поднесена до Комисијата и од нејзина страна истата била одбиена.

ЈЗУ Здравствен дом-Скопје достави извештај полн со нелогичности, па така во него се наведува дека од **78-те** барања биле позитивно одговорени „**68** и **55** одговори по жалба доставени до Комисијата“?. Дополнителна нејаснотија внесува укажувањето дека нема одбиено барање, иако бројот на прикажаните поднесени и одговорени барања во никој случај не се совпаѓа.

Општинската установа – Матична библиотека “Кочо Рацин“ од Пехчево достави нерегуларен извештај во кој информира за **9** примени барања од различни, пред се државни субјекти. Притоа службеното лице на оваа институција, образложува дека се работи за барања од Секретаријатот за рамковен договор, од Министерството за култура, од Агенцијата за енергетика, Македонски телеком, Комисијата за култура при Собранието на Република Македонија, Народниот правобранител и слично. Погрешно е да се тврди дека гореспоменатите институции со библиотеката комуницираат по основ на Законот, бидејќи од натамошните појаснувања содржани во образецот е сосема јасно дека станува збор за тековна службена преписка.

Јавната установа Меѓуопштински центар за социјална работа- Кичево информира за **1** барање примено од Министерството за труд и социјална политика, со кое се бара доставување на копии од фактури, сметководствени картици, финансиски извештаи и изводи за 2011, 2012 и 2013 година за Дневен центар за лица со посебни потреби. Според укажувањето на Меѓуопштинскиот центар, барањето е позитивно одговорено, но она што Извештајот го чини невалиден е фактот дека меѓуинституционалната кореспонденција не се одвива согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Јавната установа ЦОП „Универзална сала“ наведува дека примила и одговорила **72** барања. Извештајот е невалиден од причина што барањата се однесуваат на закажување на термини за одржување на настани. Сосема е нелогично слободен термин за одржување на манифестација да се бара по основ на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Уште **8** образовни институции доставија извештаи, во кои образложуваат дека министерствата за образование и за финансии, но и Бирото за образование им барале статистички податоци за бројот на запишани, завршени или отпишани ученици. Исто така, барања за користење на слободен ден, за користење неплатено отсуство, барање согласности за упис на ученици се дел од појаснувањата наведени во нивните годишни извештаи. **Три** други институции од најбројната категорија евидентирани иматели-основните училишта, доставија обрасци чии што содржини не се во согласност со Законот. **Две** училишта под барања за слободен пристап

евидентирале барања за издавање на разни потврди од ученици и родители, барања за издавање на дупликат свидетелства, потоа за ослободување од настава на ученици и ослободување од работа на вработени наставници, како и барања за издавање на преводници. Спротивен на законските одредби е и таканаречениот извештај на едно службено лице, доставен на незаверен бел лист хартија, во кој единствено е наведено дека „Во извештајниот период училиштето нема информации кои би имале јавен карактер“?!

Поради горе наведениот голем број на примери, Комисијата смета дека е потребно да продолжи со едукација на сите одговорни и службени лица, со цел да се овозможи правилна и точна примена на Законот во делот кој се однесува на доставувањето и пополнувањето на годишните извештаи.

5. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА

Останувајќи доследна на стратешката заложба да обезбеди адекватна медиумска поддршка и покриеност на сите позначајни настани во нејзина организација или пак со присуство на нејзини претставници, Комисијата настојуваше на овој начин да го зголеми ефектот со приближувањето на уставно загарантираното човеково право до што е можно поголем број на граѓани.

Одржувањето на дводневната регионална конференција: „Имплементација и спроведувањето на законската регулатива за слободниот пристап до информациите од јавен карактер“, свој публицитет доби преку изјавата на Претседателот на Комисијата, Пеце Ташевски, кој за Македонската радио и телевизија појасни дека со овој настан се одбележува Меѓународниот ден на слободниот пристап до информациите од јавен карактер „Имам право да знам“ - 28 септември. Свое гостување по повод истиот настан на „Алсат-М“ и МРТВ на албански јазик, имаше и заменикот претседател на Комисијата, Блерим Исени.

Заменик претседателот на Комисијата, по повод потпишаниот Меморандум за соработка на Комисијата со Канцеларијата за односи со јавност при Кабинетот на Премиерот на Република Косово, во Приштина даде изјава за Радио Телевизија Косово и Косова Прес, а со посредство на МРТ, за овој настан беа информирани и македонските граѓани. Изјавата беше пренесена и од страна на пишаните медиуми и порталите на албански јазик во Македонија.

Во гостување во утринската програма на телевизија Сител, претставник на Секретаријатот на Комисијата, ја запозна пошироката јавност со преземените активности за подигнување на јавната свест и степенот на запознаеност на граѓаните со Законот.

Претставници на Комисијата и на Секретаријатот, а по повод одржувањето на обуки наменети за граѓани, во соработка со локалните власти дадоа изјави за повеќе локални електронски медиуми и интернет портали. Правото за слободен пристап до информации од јавен карактер свој публицитет на овој начин меѓу другото доби на регионалната телевизија „Визија“ од Прилеп, и локалните „Ирис“ од Штип, „Феста“ од Куманово, „Арт“ од Тетово, како и на порталите „Куманово Њус“, „А1 он“, и „Охрид Скај“.

Во рамките на „Отворените денови за студентите“, организирани во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје и општина Штип, пред локалните медиуми, Претседателот на Комисијата, говореше за значењето на овој настан. Македонскиот ТВ аудиторинум на идентичен начин беше известен и за реализираните обуки опфатени со иститот циклус во општините Тетово, Гостивар, Велес, Кавадарци и Кочани.

Заедничкиот проект на Мисијата на ОБСЕ во Скопје и Комисијата, беше заокружен со работилница која се одржа во салата на Советот на Град Скопје. Обраќања до присутните имаа раководителот на Секторот за сигурност и поддршка на заедниците во Мисијата на ОБСЕ во Скопје, Вјечислав Воробиев, градоначалникот на Скопје, Коце Трајановски и заменик-претседателот на Комисијата, а настанот беше проследен од повеќе национални телевизии, печатени и он-лајн медиуми.

Во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје, Комисијата отпечати двојазични флаери и постери кои им беа делени на учесниците на обуките и работилниците реализирани во нивна заедничка организација, но и на останатите едукативни средби за промоција на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.

На „Нотарските денови“, организирани од Нотарската Комора на Република Македонија во Охрид, значајно место им беше посветено и на обврските на нотарите кои произлегуваат од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. На собирот беше констатирана потребата од натамошна размена на знаења и искуства меѓу Нотарската Комора и Комисијата, кои потпишаа Меморандум за меѓусебна соработка.

Со свои сугестии, коментари и дополнувања во стручниот дел, Комисијата го помогна излегувањето на брошурата „Ти имаш право да знаеш“ која ја подготви европското здружение на студентите по право во Република Македонија- ЕЛСА во рамките на УСАИД проектот за јакнење на судството, а која третира проблематика од сферата на слободниот пристап до информациите.

За сите позначајни активности и настани реализирани и организирани од Комисијата, македонската јавност беше информирана и преку Македонската информативна агенција.

По барања од државни институции, органи и општини, Комисијата во текот на 2014 година даде пет мислења по материјали и други прописи од различни области.

6. ВЕБ ЛОКАЦИЈА НА КОМИСИЈАТА

Комисијата по втор пат од своето формирање, во 2014 година доби нова тројазична веб апликација. Техничкото и визуелно решение на актуелниот портал беше реализирано во соработка со Министерството за информатичко општество и администрација, чии што стручни ИТ лица понудија современи технолошки решенија кои што обезбедуваат пласман и презентација на многу повеќе информации, како основа за промовирање на културата на отвореност и транспарентност на Комисијата. На овој начин, се надминаа проблемите околу ажурирањето и (не)достапноста на пооделни содржини што создаваше пречки за нивното користење од страна на посетителите.

Вака поставената редизајнирана веб локација се очекува да исполни две цели – да обезбеди дополнителна афирмација на Законот и се разбира на активностите на Комисијата, но истовремено и да придонесе за поголема транспарентност на институциите кои ги поседуваат ваквите информации.

Новото решение овозможува многу поголема прегледност на поставените материјали. Уште позначајно е дека на платформата на Комисијата материјалите се систематизирани и подредени и од содржински аспект, но и според времето на нивното создавање. Современо поставената архива на содржините, дополнително придонесува за нивно брзо и едноставно прелистување и пронаоѓање.

Ваквата поставеност на содржините на посетителите им дава можност за компарирање на податоците содржани во одделни документи, што не беше случај со претходното веб решение.

Покрај материјали кои произлегуваат од секојдневните активности на Комисијата, како и најзначајните прописи кои се однесуваат на нејзината дејност, на веб локацијата се поместени годишните извештаи, програмите за работа, а новина е и континуираното ажурирање на релизираните јавни набавки и ТАИЕХ програмите на систематизиран и лесно воочлив начин. Исто така, дел од досега издадените брошури самостојно или во соработка со институции кои го промовираат слободниот пристап до информациите, се

поставени на видно место и лесно пристапни за користење од страна на имателите и барателите на информации.

Пребарувачот исто така претставува ефикасна алатка за брзо пребарување и доаѓање до посакуваните информации.

Заложбата за Отворено владино партнерство, со новото решение на веб порталот на Комисијата, е подигната на многу повисоко ниво и е веќе реалност, а не е само вербална заложба за објавување на документите и подигнување на транспарентноста на институцијата. Со ваквата функционална веб локација, Комисијата во најголема можна мера ги исполнува обврските кои произлегуваат од Акцискиот план за Отворено владино партнерство, се со цел како носител на еден од приоритетите од иститот, да го подобри работењето на институциите, да ја зголеми транспарентноста и пристапноста до информациите како и борбата против корупцијата и да обезбеди повисок квалитет на јавните услуги за граѓаните и бизнис заедницата.

И оваа веб платформа на Комисијата е изработена во три верзии на македонски, албански и англиски јазик и истите редовно се ажурираат и администрираат.

Особено корисно за посетителите е новото поставување на банер во кој е опфатена Листата на информации со кои располага Комисијата. Во Листата се содржани сите документи на Комисијата и до истите се доаѓа со само еден клик бидејќи материјалите се линковски поврзани и активни. Со ваквиот начин на функционирање на Листата, презентираниите податоци можат да се преземаат во изворниот облик, за разлика од претходно кога одделни законски решенија, прописи, документи беа само нотирани, и за да се дојде до нив беше потребно многу време и познавање на поставеноста на страната.

Заклучно со 31 декември 2014 година веб страницата е посетена вкупно **435.256** пати, а дневно во просек за содржините на страната се интересирале меѓу **150** и **250** посетители.

7. ОБУКИ И ЕДУКАЦИЈА

Комисијата и во текот на 2014 година, продолжи со активностите на планот на едукација на службените лица кај имателите на информации за овозможување на барателите слободен пристап до информациите со кои тие располагаат.

Едукативните активности на Комисијата во оваа извештајна година претежно беа фокусирани кон запознавање на граѓаните со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер и со правото на слободен

пристап со цел зголемување на свеста на граѓаните и знаењето за правото на пристап до информации.

Во Академијата за судии и јавни обвинители врз основа на претходно потпишаниот Меморандум за соработка, беше изведена обука за идни судии и јавни обвинители.

Во периодот на 2014 година, предавачи вработени во Секретаријатот на Комисијата одржаа девет регионални обуки низ внатрешноста на Македонија (Тетово, Гостивар, Прилеп, Велес, Кочани, Кавадарци Штип, Скопје, Куманово) и една обука во просториите на Комисијата.

Обуките беа наменети за граѓани и службени лица кај имателите на информации кои директно учествуваат во спроведувањето на одредбите на Законот.

Обуките беа организирани во соработка со општините кои обезбедија техничка поддршка за реализирање на истите.

Од разговорите со граѓаните кои присуствуваа на обуките може да се заклучи дека, само мал дел од нив се запознати дека постои Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер. Од наведените причини Комисијата покрај одржувањето на обуки ќе преземе и едукативни кампањи со кои ќе ја подигне свеста на граѓаните за значењето на ова право.

Со цел зајакнување на меѓусебната соработка поврзана со остварувањето на правото на пристап до информации од јавен карактер Комисијата во текот на 2014 година потпиша меморандуми за соработка со Високата школа за новинарство и за односи со јавноста, Нотарската комора на Република Македонија, Приватната Високообразовна Установа за Бизнис студии (ПВПУ) Еуро Колеџ, Куманово, Меѓународниот Балкански универзитет, ФОН Универзитет и Правниот факултет “Јустинијан Први“ .

Во рамките на реализација на овие меморандуми предавачи вработени во Секретаријатот на Комисијата во наведените институции одржаа предавања со цел конкретно запознавање на таргет групите со нивните права кои им ги нуди Законот и обврските на имателите на информации во насока на овозможување на остварување на ова право.

8. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Една од примарните заложби на Комисијата во извештајниот период беше ефективно и континуирано градење на односи на взаемна соработка со сродни институции во функција на споделување искуства, размена на добри практики и искуства за подобро имплементирање на Законот. Во таа смисла беа потпишани и Меморандуми за соработка со странски партнерски институции и организации, кои резултираа со имплементација на програмски

и проектни активности од сферата на слободниот пристап до информациите од јавен карактер.

Во соработка со Европската Комисија преку инструментот ТАИЕХ, Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер одржа дводневна регионална конференција на тема „Слободен пристап до информации од јавен карактер“. Со овој настан беше обележан светскиот ден за слободен пристап до информации 28 септември „Имам право да знам“. Покрај експертите од Велика Британија, Естонија, Романија, Словенија и претставници од организацијата „Кампања за слободен пристап до информации“, на регионалната конференција активно учествуваа и претставници на сродните институции од регионот: Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Косово, Црна Гора и Србија. Исто така, учество земаа претставници на државни институции од Република Македонија.

Претседателот на Комисијата, Пеце Ташевски, истакна дека Комисијата како иницијатор за организирање на Регионалната конференција во соработка со сродните институции ќе размени искуства од имплементацијата на законите од сите земји од регионот, а во иднина преку разни форми и проекти уште поинтензивно ќе работи на апроксимацијата на европското законодавство.

Взаемната желба за натамошно продлабочување на претходно воспоставената три годишна соработка меѓу Комисијата и Мисијата на ОБСЕ во Скопје, резултираше со нов Меморандум за соработка што го потпишаа амбасадорот Ралф Брет и претседателот на Комисијата. Двете страни се обврзаа да реализираат проект кој предвидуваше одржување на вкупно **11** работилници од кои, **6** еднодневни обуки по **25** учесници од имателите на информации, кои се одржаа во Скопје и **5** еднодневни работилници одржани во универзитетски центри во Република Македонија на тема „Примена на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер“.

Комисијата потпиша Меморандум за соработка со Канцеларијата на Премиерот на Република Косово, со цел понатамошно соработување за слободниот пристап до информации.

Комисијата потпиша Меморандум за соработка со Агенцијата за заштита на личните податоци и слободен пристап до информации од јавен карактер на Република Црна Гора, со цел за понатамошна соработка.

Делегација на Комисијата преку инструментот ТАИЕХ реализира работна посета на Канцеларијата на Комесарот за информации на Обединетото Кралство. Студиската посета беше на тема: „Имплементација на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер во Велика Британија“.

Перспективно гледано Комисијата има воспоставено контакти за идна можна соработка со сродните институции од Србија, Албанија и Хрватска.

9. АДМИНИСТРАЦИЈА И БУЏЕТ

9.1. Администрација

Управните, стручните и другите административно–технички работи, согласно Законот, ги врши Секретаријатот на Комисијата. Според Правилникот за внатрешна организација и Правилникот за систематизација на работните места во Секретаријатот на Комисијата, формирани се два сектора: Сектор за спроведување на постапка по жалби, правни, општи, едукативни и аналитички работи и Сектор за соработка со имателите на информациите, информирање на јавноста и меѓународната соработка на полето на слободниот пристап до информации од јавен карактер.

Според наведените правилници, систематизирани се **(44)** работни места, од кои пополнети се само четиринаесет **(14)** работни места. Од нив тринаесет **(13)** се со високо образование, и еден **(1)** со средно образование. По квалификациона структура од вработените со високо образование се шест **(6)** дипломирани правници, четири **(4)** со Филолошки факултет, еден **(1)** дипломирани новинар, еден **(1)** со Филозофски факултет, еден **(1)** дипломиран економист и еден **(1)** со средно образование. Од вкупниот број вработени, седум **(7)** се од македонска, шест **(6)** се од албанска и еден **(1)** од влашка национална припадност.

Процент од вкупниот број по национална припадност на вработените во Секретаријатот на КЗПСПИЈК:

	Систематизирани работни места	Пополнети работни места	Процент од вкупен број на вработени	Високо образов.	Средно образов.
Македонци		7	50 %	(6)	1
Албанци		6	43 %	(6)	
Власи		1	7%	(1)	
Вкупно	(44)	(14)	100%	(13)	1

Органограм

9.2. Буџет

Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер, како буџетски корисник, средствата за работа единствено ги обезбедува од Буџетот на Република Македонија. Сите средства беа испланирани и извршени во согласност со надлежностите, правата и овластувањата на Комисијата со цел нивно законско, ефикасно и економично искористување.

И покрај крајното рестриктивно и планско подмирување на тековните обврски, Комисијата 2014-та година ја заврши со неподмирени обврски во износ од 1.434.933,00 денари за патни и дневни расходи, комунални услуги и договорни услуги.

Тргувајќи од својата континуирана потреба за зајакнување на видливоста и улогата на Комисијата како и извршување на законските надлежности, поради недостатокот на финансиски средства, Комисијата и оваа година не успеа да реализира проект за организирање на бесплатни обуки во општините ширум државата. Исто така изостана и планираната медиумска кампања за запознавање на граѓаните со нивното уставно загарантирано и нормирано право на пристап до информациите од јавен карактер, како и објавувањето на Листата на иматели на информации согласно Законот. Неоспорна е поддршката што ОБСЕ и Европската Комисија во континуитет преку посебни проекти како и преку инструментот ТАИЕХ и ја даваат на Комисијата за реализација на активностите од нејзина надлежност.

БУЏЕТ	ВКУПНО	Плати, наемнини и надоместоци	Стоки и услуги
2007	15.676.000	10.545.000	5.222.000
2008	15.500.000	10.500.000	4.940.000
2009	16.373.000	10.993.000	5.220.000
Ребаланс	14.611.000	10.799.000	3.654.000
2010	12.245.000	9.035.000	3.210.000
Ребаланс	11.245.000	8.475.000	2.834.000
2011	11.710.000	8.480.000	3.230.000
* Прераспределба на средства...	12.205.021	9.225.021	2.706.987
2012	12.970.000	9.700.000	3.270.000
2013 ребаланс	13.817.000	10.079.000	3.738.000
Дополнителни средства (12.07.2013)	1.400.000	/	1.400.000
Вкупно 2013	15.217.000	10.079.000	5.138.000
Реализирано	14.609.643	9.483.071	5.126.572
2014	13.826.000	10.006.000	3.820.000
Со Ребаланс	14.326.000	10.506.000	3.820.000
Реализирано	12.166.694	9.720.047	2.446.647

Завршната сметка за 2014 година за сметката 637 на Комисијата е прифатена на 05.03.2014 година, со следните показатели:

Вкупен буџет за 2014 година	14.326.000,00 ден.
Остварен вкупен приход (трансфери од Буџетот на РМ)	12.166.694,00 ден.
Остварени вкупни трошоци	12.166.694,00 ден.
Нето вишок на приходите	0,00 ден.
Добивка пред оданочување.....	0,00 ден.
Данок од вишокот на приходите	0,00 ден.
Нето вишок на приходите	0,00 ден.
Добивка за пренос во наредната година	0,00 ден.

Од вкупниот одобрен буџет(со ребаланс) на Комисијата за 2014 година во износ од 14.326.000,00 денари, реализирани се 84,93%, односно 12.166.694,00 денари.

Во однос на структурата на Буџетот со сите одобрени пренамени на средства во текот на 2014 година, 9.720.047,00 денари, или 79,89% од средствата се однесуваат на основни плати и придонеси за социјално осигурување, 2.446.647,00 денари, или 20,11% од средствата се однесуваат на стоки и услуги, или подетално по ставки:

Буџет(ребаланс) по ставки	Износ
401- Основни плати	7.804.000,00
402- Придонеси за социјално осигурување	2.702.000,00
420- Патни и дневни расходи	100.000,00
421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	2.974.000,00
423- Материјални и ситен инвентар	120.000,00
424- Поправки и тековно одржување	200.000,00
425- Договорни услуги	260.000,00
426- Други тековни расходи	100.000,00
464- Разни трансфери	40.000,00
465- Исплати по извршни исправи	26.000,00
Вкупно расходи	14.326.000,00

Расходи по ставки	Износ
401- Основни плати	7.095.656,00
402- Придонеси за социјално осигурување	2.624.391,00
420- Патни и дневни расходи	
421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	1.895.293,00
423- Материјални и ситен инвентар	97.126,00
424- Поправки и тековно одржување	195.903,00
425- Договорни услуги	151.435,00
426- Други тековни расходи	41.880,00
464- Разни трансфери	40.000,00
465- Исплати по извршни исправи	25.010,00
Вкупно расходи	12.166.694,00

Остаток по ставки	Износ
401- Основни плати	0,00
402- Придонеси за социјално осигурување	0,00
420- Патни и дневни расходи	100.000,00
421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	1.078.707,00
423- Материјални и ситен инвентар	22.874,00
424- Поправки и тековно одржување	4.097,00
425- Договорни услуги	108.565,00
426- Други тековни расходи	58.120,00
464- Разни трансфери	0,00
465- Исплати по извршни исправи	0,00
Вкупно расходи	1.372.363,00

Завршната сметка за 2014 година за сметката 631 на Комисијата е прифатена на 05.03.2014 година со следните показатели:

Во 2014 година не се евидентирани никакви промени во сметката од типот 631, односно:

Вкупен буџет за 2014 година –	0,00 денари
Остварен вкупен приход (трансфери од Буџетот на РМ)	0,00 денари
Остварени вкупни трошоци	0,00 денари
Нето вишок на приходите	0,00 денари
добивка пред оданочување	0,00 денари
Данок од вишокот на приходите	0,00 денари
Нето вишок на приходите	0,00 денари
добивка за пренос во наредната година	0,00 денари